
SAKSFRAMLEGG

Til:
Forskningsutvalget for Det juridiske fakultet

Møtedato:
28.05.2021

Sak:

Melding om utdanning UiT 2020 - oppfølging i Forskningsutvalget

Innstilling til vedtak:

1. Forskningsutvalget tar Melding om utdanning 2020 til etterretning.
2. Forskningsutvalget foreslår prioriterte tiltak for fakultetets videre studiekvalitetsarbeid i henhold til gjennomgangen i dette saksfremlegget, med eventuelle endringer som fremkommer i møtet.

Innledning og bakgrunn

Melding om utdanning 2020 for Universitetet i Tromsø – Norges arktiske universitet (heretter omtalt som Utdanningsmeldingen) er den første meldingen etter at universitetsstyret i 2019 vedtok det nye kvalitetssystemet for UiT. Utdanningsmeldingen bygger på et mangfold av kilder, hvor resultater i NOKUTs Studiebarometer, fakultetenes kvalitetsmeldinger for 2020 og etterfølgende dialogmøter med universitetsledelsen er sentrale.¹ Formålet er blant annet å aggregere informasjon fra studieprogramnivået og opp til universitetsstyret, slik at universitetsstyret best mulig kan ivareta sitt strategiske og overordnede ansvar for UiTs systematiske utdanningskvalitetsarbeid. Utdanningsmeldingen følger også opp formelle krav gitt gjennom ulike styringsparametere og utviklingsplan med Kunnskapsdepartementet, i nasjonale forskrifter og gjennom tilsynsmyndigheten NOKUT. I Utdanningsmeldingen for 2020 gis status for utdanningskvalitetsarbeidet ved UiT med vekt på noen av kvalitetsområdene som inngår i UiTs nye kvalitetssystem. Utdanningsmeldingen for UiT ble behandlet av universitetsstyret den 26.11.2020, og er lagt ved i sin helhet (jf. *vedlegg 1*).

Fakultetene fikk oversendt Utdanningsmeldingen ved årsslutt i 2020, med en bestilling om å følge den opp i sine beslutningsorganer, og om å utarbeide fakultetsspesifikke tiltak som møter de

¹ Fakultetet utarbeidet i 2020 sin første Kvalitetsmelding med oversikt over status og oppfølging av utvalgte områder innen utdanningsvirksomheten etter en spesifikk bestilling fra universitetsledelsen. Kvalitetsmeldingen ble lagt frem for Forskningsutvalget i juni 2020 i OS 4/20, og er også lagt frem for Studieutvalget og Fakultetsstyret.

utfordringene som identifiseres i meldingen innenfor sju utvalgte områder. Faggruppe for utdanningskvalitet i Seksjon for forskning og utdanningskvalitet på nivå 1 inviterte samtidig fakultetene ved prodekanene for utdanning til et møte om funn og utfordringer som er identifisert i meldingen. Dette ble for vår del gjennomført den 27. februar 2021. Forskningsutvalget fikk Utdanningsmeldingen til innledende behandling i møte den 25. mars d.å. og ga da noen forslag til fakultetsspesifikke tiltak (jf. sak [FU 16/21](#), vedlegg 2). Tilsvarende prosess er gjennomført i Studieutvalget (sak [SU 21/21](#)). Utdanningsmeldingen behandles derfor to ganger i hvert av disse utvalgene, noe som legger til rette for god involvering i begge programstyrene. I denne andre gangs behandling av Utdanningsmeldingen legges saken frem så godt som likelydende for både Forskningsutvalget og Studieutvalget. Dette vurderes som hensiktsmessig siden oppfølging av Utdanningsmeldingen på masterprogrammene bør ses i lys av at mastergradsprogrammene er rekrutteringskanaler til ph.d.-programmet, og master- og ph.d.-utdanningene derfor bør knyttes sammen og ikke vurderes særskilt. Oppfølging av Utdanningsmeldingen og hvilke fakultetsspesifikke tiltak som bør igangsettes og som foreslås i denne sak, er også diskutert i fakultetsledelsen.

Analysene i Utdanningsmeldingen bygger blant annet på resultater i Studiebarometeret for 2019, mens det som grunnlag for de tiltak som foreslås i denne sak også er sett hen til resultater i Studiebarometeret 2020.² Det er i denne saken også gjort koplinger til fakultetets vedtatte Årsplan for 2021, det pågående fyrtårnprosjektet «Læring og kunnskap for fremtidens jurist», samt øvrig relevant arbeid og planer ved fakultetet.³ Vi gjør oppmerksom på at det i Utdanningsmeldingen ikke er stilt krav om når tiltakene skal være gjennomført, og fakultetene har dermed frihet til å selv tilpasse dette til øvrige aktivitet og planer.

I UiTs nye kvalitetssystem inngår til sammen seks «[Kvalitetsområder](#)» som skal ligge til grunn for det systematiske kvalitetsarbeidet.⁴ De sju tiltakene som fakultetene nå anbefales å følge særskilt opp er knyttet til følgende fire av disse kvalitetsområdene: «Programdesign og –ledelse», «Inntakskvalitet», «Undervisning og vurderingskvalitet», og «Relevanskvalitet».

Forskningsutvalget bes i denne sak om å vurdere forslag til fakultetsspesifikke tiltak for oppfølging av Utdanningsmeldingen, før disse skal legges frem for videre behandling og vedtak i Fakultetsstyrets møte den 18. juni d.å.

Melding om utdanning 2020 for UiT – overordnet gjennomgang

Universitetsdirektøren framholder i saksfremlegget til Universitetsstyret at «Utdanningsmeldingen viser at det ved UiT legges ned en betydelig innsats innenfor alle de vedtatte kvalitetsområdene for å utdanne høykompetente kandidater til morgendagens arbeidsliv». Likeså viser gjennomgangen i meldingen at UiT, ut fra relevante måltall og egendefinerte ambisjoner, må arbeide med å få til forbedringer innenfor alle områder som er omtalt. Studieprogramledelse, herunder klargjøring av

² Sammenlignet med Masterprogrammet i rettsvitenskap er det få respondenter fra havrettsmasteren *Master of Laws in Law of the Sea* (LL.M-programmet) i Studiebarometeret. Videre er ikke studentene på miljørettsmasteren *Nordic Master's Degree Programme in Environmental Law* (NOMPEL) eller på ph.d.-programmet i rettsvitenskap innlemmet i disse undersøkelsene. Flere av tiltakene som foreslås i denne sak omfatter likevel så langt de passer alle fakultets studieprogrammer og studenter.

³ Årsplan 2021 ble vedtatt av Fakultetsstyret i sak FS 13/21, se

<https://uit.no/moteportalen/um/mote?id=1003>

⁴ https://uit.no/utdanning/kvalitetssystem#kapittel_577480

rollen og ansvar for studieprogramledere, fremholdes som særlig viktig i dette systematiske kvalitetsutviklingsarbeidet.

Utdanningsmeldingen er omfattende og detaljrik, og dataene og analysene som presenteres er ment å danne et utgangspunkt for videre analyser ved fakultetene – slik denne saken legger opp til. Vi savner likevel mer omtale av utdanningene og kvalitetsarbeidet ved Det juridiske fakultet, og merker oss at det i saksfremlegget til Universitetsstyret fremkommer at Utdanningsmeldingens innretning skal evalueres i samarbeid med fakultetene, og at fakultetenes behov for relevante analyser skal være ett av vurderingsmomentene.

Gjennomføring og frafall er gitt mye oppmerksomhet i Utdanningsmeldingen, og det fremkommer blant annet at det er relativt høyt frafall og lav gjennomføring på normert tid på de integrerte masterprogrammene i rettsvitenskap i Norge, også hos oss. På den annen side er den gode utviklingen og sterke resultater i gjennomføringen på ph.d.-programmet i rettsvitenskap hos oss gjennom de senere år, ikke nevnt. Ut over dette støtter vi vurderingene i Utdanningsmeldingen om at målrettede tiltak fordrer økt kunnskap om frafall og gjennomstrømming på det enkelte studieprogram, og dette er noe fakultetet arbeider med og har kontinuerlig oppmerksomhet på. Det fremkommer for øvrig i Utdanningsmeldingen at forslagene til de sju områdene som alle fakultetene nå anbefales å følge særskilt opp, er valgt fordi de antas å bidra til å heve kvaliteten på utdanningsvirksomheten ved UiT, og på bakgrunn av at de alle har innvirkning på gjennomføring og frafall.

Oppfølging av prioriterte tiltak i UiTs Melding om utdanning 2020

Hvert av de sju utvalgte områdene i Utdanningsmeldingen gjennomgås fortløpende i det følgende med en kort beskrivelse og status ved fakultetet, samt en nærmere vurdering av hvorvidt pågående aktivitet bør videreføres, eller om det er behov for å justere, videreutvikle eller forbedre. Dette danner så grunnlag for forslag til fakultetsspesifikke tiltak for videre oppfølging (jf. bestillingen fra universitetsledelsen). Til sist i saksfremlegget oppsummeres forslagene til tiltak i en samlet oversikt.

1. Utrede årsakene til studentenes opplevde tilfredshet med læringsutbyttet, og da spesielt de utfordrende scorene på yrkes- og fagspesifikke ferdigheter, kunnskap om vitenskapelig arbeidsmetode og forskning samt egen erfaring med forsknings- og utviklingsarbeid og iverksette passende korrigerende tiltak.

Dette tiltaket er i Utdanningsmeldingen knyttet til kvalitetsområdet «Programdesign og –ledelse», og funnene det vises til er fra NOKUTs Studiebarometerundersøkelse av bachelor- og masterstudier hvor studentene angir grad av tilfredshet på en skala fra 1 til 5 poeng - hvor 5 er mest tilfreds/mest enig. For å undersøke opplevd tilfredshet med læringsutbyttet, stilles det i Studiebarometeret ti spørsmål til studentene.

Fakultetets gjennomgang av tilbakemeldingene i Studiebarometeret viser at våre studenter gjennomgående er godt fornøyd med eget læringsutbytte.⁵ Det er spredning i resultatene for de ulike spørsmålene, men den samlede verdien er 3,7. Til sammenligning er samlet verdi hhv. 3,3 og 3,5 ved masterprogrammene i rettsvitenskap ved Universitetet i Oslo (UiO) og Universitetet i Bergen

⁵ Jf. sak SU 24/21, se <https://uit.no/moteportalen/um/mote?id=1015>

(UiB), og vi har best resultat på åtte av disse ti spørsmålene. Selv om våre studenter oppgir høyere tilfredshet enn studentene ved UiO og UiB på hvert av spørsmålene om «yrkes- og fagspesifikke ferdigheter», «kunnskap om vitenskapelig arbeidsmetode og forskning» samt «egen erfaring med forsknings- og utviklingsarbeid», er likevel dette de spørsmålene knyttet til læringsutbytte som også hos oss peker seg ut ved å få lavest score fra studentene. Det er imidlertid viktig å ta i betraktning at det kun er studenter fra andre- og femteavdeling som inngår i undersøkelsen.

På spørsmålet om «yrkes- og fagspesifikke ferdigheter» gir studentene en score på 3,1. Kanskje er det slik at dette spørsmålet ikke passer så godt hos oss, da jurister utdannes som «generalister». Vi har store innslag av spesifikk ferdighetstrening som f.eks. det å opprette ektepakt, sette opp testamente, prosedyretrening, kontraktsforhandling og kontraktsutforming, trening i egen rettssal, samt at studenten i sine opphold i praksis til en viss grad trenes i yrkes- og fagspesifikke ferdigheter. Studietilbudene ved fakultetet er videre basert på at studentene enkeltvis og i grupper arbeider aktivt med innhenting, tilegning og bearbeiding av lærestoffet, samt holder seg oppdatert om lovendringer, andre endringer av regelverket, ny rettspraksis mv. Videre er utdanningen i seg selv nært knyttet til de krav og forventninger som samfunnet stiller til en etisk og faglig forsvarlig juridisk yrkesutøvelse. Alt dette kan regnes som yrkes- og fagspesifikke ferdigheter, men uten at studentene nødvendigvis klart oppfatter dette. Trening i disse ferdighetene vil være viktig også fremover, og kanskje bør det i tillegg fokuseres mer på å eksplisitt få frem at dette er trening i yrkes- og fagspesifikke ferdigheter.

Studentene er minst fornøyde med «egen erfaring med forsknings- og utviklingsarbeid» (score på 2,5). Scoren fremstår noe lav tatt i betraktning at alle studenter skriver masteroppgave på 5. avdeling, og også gjennomfører obligatorisk masterkurs med fokus på skriving av større arbeider, bruk av data, kilder, vitenskapelig tenkning, rettsteori og rettsfilosofi. Det bør arbeides med å synliggjøre forsknings- og utviklingsarbeid i arbeidet med masteroppgaven, men også i arbeid med ulike oppgaver på seminarer, samt øvingsoppgaver tidligere i studiet. Forskerlinjen som igangsettes permanent høsten 2021 er et nytt tiltak som vil gi langt mer erfaring med forsknings- og utviklingsarbeid, riktignok begrenset til et fåtall studenter.

For «kunnskap om vitenskapelig arbeidsmetode og forskning» gir studentene en score på 3,3. Ettersom den juridiske metoden som studentene undervises i alle studieår langt på vei sammenfaller med den rettsvitenskapelige metoden, som er den dominerende vitenskapelige arbeids- og forskningsmetoden, synes det først og fremst som om fakultetet må klargjøre dette tydeligere overfor studentene. Inntrykket er at studentene ikke er godt nok kjent med hva uttrykkene vitenskapelig arbeidsmetode og forskning innebærer innenfor rettsvitenskapen, og klargjørende begrepsbruk er viktig. Andre årsakssammenhenger må også undersøkes. Her kan det være vesentlig å undersøke nærmere hvordan studentene forstår disse spørsmålene i Studiebarometeret, og hva de legger i sine svar.

Punktene som fremgår overfor inngikk i Studieutvalgets innledende diskusjon av dette området. Studiebarometeret omfatter ikke ph.d-studentene, og dette området er rimeligvis mest relevant for bachelor- og masterstudier. Forskningsutvalget har likevel diskutert dette området, og vurderer det slik at ph.d.-programmet allerede fungerer godt og at studentene er tilfreds med læringsutbyttet.

På denne bakgrunn foreslås følgende tiltak:

- Tydeliggjøre overfor studentene hvordan «yrkes- og fagspesifikke ferdigheter», «kunnskap om vitenskapelig arbeidsmetode og forskning» samt «egen erfaring med forsknings- og utviklingsarbeid» inngår i læringsutbyttebeskrivelsene, undervisning og prøving.

2. Utrede årsakene til studentenes opplevde middels nivå av tilfredshet med tilbakemeldinger og veiledning fra faglig ansatte samt tilfredshet med miljøet mellom studentene og de faglig ansatte på studieprogrammet og iverksette passende korrigerende tiltak.

Dette tiltaket er i Utdanningsmeldingen knyttet til kvalitetsområdet «Programdesign og –ledelse», og funnene det vises til er fra NOKUTs Studiebarometerundersøkelser av bachelor- og masterstudier. Til grunn for overordnet score for området «tilfredshet med tilbakemeldinger og veiledning fra faglig ansatte», er følgende spørsmål inkludert i Studiebarometeret:

Tilbakemeldinger	UiT		
	2018	2019	2020
Antall tilbakemeldinger du får fra faglig ansatte på arbeidet ditt	3,5	3,3	3,5
De faglige ansattes evne til å gi konstruktive tilbakemeldinger på arbeidet ditt	3,7	3,8	3,6
Faglig veiledning og diskusjoner med faglig ansatte	3,4	3,7	3,5
Medstudenters evne til å gi konstruktive tilbakemeldinger på arbeidet ditt	3,4	3,2	3,4
Samlet verdi	3,5	3,6	3,5

Tabell: Tilbakemeldinger

Innenfor området «tilfredshet med tilbakemeldinger og veiledning fra faglig ansatte» gir fakultetets studenter jevnt over en gjennomsnittlig overordnet score på 3,5 i Studiebarometeret de siste tre årene. Dette er høyere enn for rettsvitenskap ved UiB og UiO, hvor studentene gir score på henholdsvis 3,1 og 2,8.

Studentene er altså middels tilfreds, og det er lite variasjon de siste årene. Score som gjelder antall tilbakemeldinger fra faglige ansatte har gått opp fra 2019 (+0,2). Det er positivt og kan kanskje sees i lys av Fyrtårnprosjektets arbeid med tematisering av øvingsoppgaver i undervisningen, skriveverksted og innføring av prøveeksamen. Det er viktig å også ta med i betraktningen at tilbakemeldinger og veiledning er noe som inngår i den løpende undervisningen. Andre forhold vi vet studentene er fornøyde med, og som påvirker scoren i disse spørsmålene positivt, er selve strukturen på ordningene for å gi tilbakemeldinger både på muntlig presentasjoner, øvingsoppgaver, semesteroppgaver og masterveiledning. Fra 2020 har studentene på øvingsoppgaver fått mulighet til også selv å angi områder de ønsker særlige faglige tilbakemeldinger om, for eksempel noe de selv har arbeidet aktivt med å forbedre. Fakultetet er med andre ord gjennom Fyrtårnprosjektet allerede i gang med flere tiltak som omhandler områdene «tilbakemeldinger og veiledning fra faglig ansatte» og «miljøet mellom studentene og de faglig ansatte». Videre er Begynnerkollokvieordningen viktig for å etablere et godt miljø mellom studentene og faglige ansatte på studieprogrammet allerede fra studiestart (se mer nedenfor).

Fakultetet legger generelt stor vekt på at studentene og fakultetets faglige og administrativt ansatte samarbeider tett om å skape et godt faglig og sosialt læringsmiljø, og måten fakultetet organiserer sine studier legger i seg selv til rette for nær kontakt mellom fakultetets ansatte og studentene. For øvrig er det slik at fakultetets faglige ansatte honoreres ekstra for studentkontakt som foregår utenom undervisning, og dette er noe fakultetet oppfordrer til. Tematisering av undervisning i fakultetets pedagogiske forum og på pedagogisk oppfølgingsprogram, er også ordninger som antas å bidra til at undersøkelser viser forbedringer på disse områdene.

Samtidig er det tilbakegang i spørsmålene om de faglige ansattes evne til å gi konstruktive tilbakemeldinger på arbeid, og faglig veiledning og diskusjoner med faglige ansatte. Selv om undervisningen ikke har falt bort, men er blitt gjennomført digitalt, har campus periodevis vært stengt. Tilgangen til de faglige ansatte har ikke vært den samme som normalt, og studenter har ikke kunnet møte på kontorene til de ansatte uten avtale. Det kan være at noe av tilbakegangen kan knyttes til at slike uformelle arenaer for tilbakemeldinger, veiledning og diskusjon og fakultetets «åpen dør-politikk» har blitt påvirket og begrenset som følge av pandemien.

De ordningene som er nevnt overfor vil videreføres og i noen grad også videreutvikles som del av det kontinuerlige kvalitetsarbeidet. Av nye tiltak for forbedring på dette området, ble det i Studieutvalgets innledende diskusjoner påpekt at oppfølgingen fra veileder under skriving av masteroppgaven nok kan variere ganske mye, og at det kan være grunnlag for å se nærmere på dette og kanskje også tydeliggjøre fakultetets retningslinjer for veilederansvaret. I arbeidet med oppfølging av studenter vil vi fremover se på muligheter for å styrke veilederansvaret, også knyttet til eksterne veiledere. I tillegg må muligheten for å ta direkte kontakt med underviserne synliggjøres og fremmes, særlig når pandemiens restriksjoner tar slutt. For ph.d.-studentene har Forskningsutvalget i den innledende gjennomgangen av Utdanningsmeldingen vurdert det slik at tilbakemeldinger og veiledning fra faglige ansatte, samt tilfredshet med miljøet mellom studentene og de faglige ansatte, fungerer godt. Det er likevel viktig å ha fortsatt fokus på dette i kvalitetsarbeidet fremover.

Om utfordringene knyttet til pandemien vedvarer, må fakultetet ha stor oppmerksomhet på å finne alternative arenaer for å opprettholde den faglige kontakten med studentene. Følgende tiltak er vedtatt i fakultetets Årsplan for 2021 og foreslås, sammen med de innspill som fremkom i Forskningsutvalget og Studieutvalget å være fakultetets tiltak for oppfølging av områdene «tilbakemeldinger og veiledning fra faglige ansatte» og «miljøet mellom studentene og de faglige ansatte» i Utdanningsmeldingen:

- Fordi pandemien også vil prege store deler av 2021, arbeide særskilt med å legge til rette for god oppfølging av studenter, samt god undervisnings- og eksamensgjennomføring.
- Arbeide for at studentene på tross av pandemien fortsetter på studiet, og for at studiemiljøet og det psykososiale miljøet skal være godt.
- Videreutvikle og implementere nye pedagogiske virkemidler og studentaktive læringsformer, herunder se nærmere på hvordan vi kan bruke erfaringene fra arbeidet under pandemien i vårt videre arbeid, så som med digitale og hybride undervisningsformer.
- Forlenge fyrtårnprosjektet *Læring og kunnskap for fremtidens jurist* ut 2021.

3. Sikre at mentorordningene også involverer de faglige ansatte i arbeidet med studenters tilhørighet og inkludering på studieprogrammet.
4. Sørge for at alle studenter, også nye studenter på master- og ph.d-programmer, inngår i en mentorordning.

Disse tiltakene er i Utdanningsmeldingen knyttet til kvalitetsområdet «Inntakskvalitet».

Fakultetet har over flere år hatt et særlig fokus på førsteårsstudentene, blant annet i det første Fyrtårnprosjektet *Kompetanse og læringsutbytte*, som pågikk i perioden 2015-2017. Vi anses her som et foregangsfakultet ved UiT, og har som kjent allerede i mange år hatt og kontinuerlig videreutviklet en mentorordning i Masterprogrammet i rettsvitenskap, navngitt som «Begynnerkollokvieordningen» - hvor studiemestring, sosial- og faglig integrering er i fokus. Fakultetet har svært gode erfaringer med Begynnerkollokvieordningen og studentene gir veldig gode tilbakemeldinger. Især framholdes det at ordningen starter opp før annen undervisning, og dermed skaper en trygg faglig og sosial ramme.

Begynnerkollokvieordningen involverer i høyeste grad de faglige ansatte. Det er faglig ansatte (avdelingsleder for 1. avdeling) som intervjuer søkere og bestemmer «inntakskvaliteten» på mentorene (som er videregående studenter), som har et grundig opplæringsprogram med Begynnerkollokvielederne, som utarbeider omfattende lærerveiledninger og studentmateriale, og som evaluerer og forbedrer ordningen på grunnlag av evaluering fra Begynnerkollokvielederne og studentene. Dette er altså ikke en ordning som er overlatt til studentene og/eller administrasjonen, selv om den riktig nok har administrativ støtte.

I tillegg til Begynnerkollokvieordningen har fakultetet også et digitalt innføringskurs, som starter studentenes prosess med å bli studieklare allerede før de ankommer UiT. Nye studenter får her en velkomst av dekan med omvisning i undervisningslokalene og intervju med viderekommende studenter som deler erfaringer om hvordan det er å være jusstudent i Tromsø. Videre formidles hvordan studiet er bygd opp, forventninger og krav som stilles til studentene, samt innføring i juss og metode. Faglige ansatte er involvert også i dette kurset. Hensikten med innføringskurset er blant annet å motivere studentene til studiestart, skape en «vi-følelse», avklare forventninger, minske overgangen fra videregående skole til universitet, og legge til rette for et godt læringsmiljø.

Begynnerkollokvieordningen og det digitale innføringskurset tilbys for masterprogrammet i rettsvitenskap, og inkluderer ikke studentene på studieprogrammene *Master of Laws in Law of the Sea* og *Nordic Master's Degree Programme in Environmental Law*. Egne mentorordninger er så langt ikke etablert for disse studieprogrammene. LL.M-programmet er kortvarig (litt over 1 år) og «fjorårets» kull er ferdig når nytt kull begynner. NOMPEL-studentene har sitt første semester i Uppsala. Dette er for øvrig programmer med langt færre studenter (anslagvis 20 studenter på kull) som generelt følges tett opp både faglig og administrativt, samt i ulike aktiviteter som bidrar til inkludering i studieprogrammene.

For ph.d.-studentene har prodekan for forskning egne oppstartsamtaler med nye stipendiater, og det er ellers løpende dialog mellom prodekan og ph.d.-studentene gjennom medarbeidersamtaler, semestervise dialogmøter og obligatorisk midtveisevaluering. Videre gir oppstartkurset for ph.d.-studentene en innføring i hvordan det er å være doktorgradsstudent og bidrar også til inkludering for nye ph.d.-studenter. Fakultetet har imidlertid ut over dette ikke etablert en egen mentorordning for nye ph.d.-studenter, men både Forskningsutvalget og Studieutvalget har de innledende diskusjonene stilt seg positive til at dette etableres.

Som gjennomgangen overfor viser har fakultetet allerede en vel etablert mentorordning for studentene på Masterprogrammet i rettsvitenskap, som involverer de faglige ansatte. Mentorordningen på masterprogrammet i rettsvitenskap må videreføres og videreutvikles. I tillegg må det vurderes om noen elementer herfra skal benyttes inn i LL.M og NOMPEL, samt for ph.d.-studentene. Videreutviklingen og nyutviklinger av mentorordninger på fakultetet må også skje i lys av sentrale retningslinjer og rammeverk som skal utarbeides på UiT.

På denne bakgrunn foreslås følgende tiltak:

- Eksisterende mentorordning for masterprogrammet i rettsvitenskap gjennom Begynner-kollokvieordningen videreføres og videreutvikles. Gjeldende ordninger for å sikre studentenes tilhørighet og inkludering i masterprogrammene *Master of Laws in Law of the Sea* og *Nordic Master's Degree Programme in Environmental Law* (NOMPEL) skal vurderes, herunder om det også bør etableres egne mentorordninger.
- Etablere mentorordning for nye ph.d.-studenter.

5. Videreutvikle og implementere nye pedagogiske virkemidler og studentaktive læringsformer, inkludert videreføring av en hybrid undervisningsform som følge av Covid-19

Dette tiltaket er i Utdanningsmeldingen knyttet til kvalitetsområdet «Kvalitet i undervisning og vurdering». Fakultetsstyret har allerede i behandlingen av Årsplan 2021 vedtatt at dette skal følges opp, og det foreslås ingen ekstra tiltak for dette området. I det følgende gis likevel en gjennomgang av status, relevante resultater fra Studiebarometeret, samt innspill som er kommet fra de innledende diskusjonene i Forskningsutvalget og Studieutvalget.

Videreutvikling og implementering av nye pedagogiske virkemidler og studentaktive læringsformer, er noe det arbeides kontinuerlig med ved fakultetet. I Studiebarometeret har studentene våre de siste tre årene gitt en stabil og samlet score på 4,1 innen området «Undervisning», og en gjennomsnittlig score på over 4,2 på underspørsmål om at «undervisningen er lagt opp til at studentene skal delta aktivt». Også i lys av pandemien må dette anses som gode resultater.

I saken om oppsummering og resultater av Studiebarometeret 2020 (jf. SU-sak 24/21) ble det vist til en rekke tilbakemeldinger om undervisningskvaliteten og undervisernes evne til å engasjere studentene i hybride undervisningsformer som følge av Covid-19, og det ble blant annet pekt på at underviserne kan gjøre mer for å engasjere studentene i diskusjoner på nett. Videre ga undersøkelsen detaljerte og nyttige tilbakemeldinger fra studentene på spørsmål om deres egen deltakelse, aktivitet og bruk av hybride undervisningsformer, og ikke minst om deres vurdering av hva som ga best læring. Disse tilbakemeldingene vil utnyttes i fakultetets videre arbeid med hvordan vi kan bruke erfaringene med bruk av digitale og hybride undervisningsformer.

Herunder er det også relevant å se nøye på tilbakemeldingene i Studiebarometeret om selve «bruken av digitale verktøy» - hvor scoren er jevnt litt over middels. Det bør være en ambisjon å heve denne. At undervisningen skal være studentaktiv, også når den gjennomføres digitalt, er noe vi må etterstrebe å utvikle videre. For å oppnå dette er arbeidet med kompetanseheving hos de ansatte viktig. Også overfor studentene er det viktig at tilbud om opplæring i bruk av digitale verktøy/programmer videreføres og utvikles.

I Forskningsutvalgets innledende gjennomgang ble det vurdert slik at implementering av nye pedagogiske virkemidler og studentaktive læringsformer, inkludert videreføring av en hybrid undervisningsform som følge av Covid-19, er områder som fungerer godt i ph.d.-utdanningen, og

som for øvrig har oppmerksomhet i det løpende arbeidet. I Studieutvalgets diskusjoner fremkom en rekke forslag til tiltak for økt studentdeltakelse, som det skal arbeides videre med.

Pandemien tvang frem mye nytt med henblikk på digitale/hybride undervisningsformer. Fakultetet er nå i en fase hvor vi må nøye vurdere hva vi skal ta med videre og hvordan. Viktig i dette er å sikre at studentene opprettholder motivasjon for studiene og opplever en god faglig og sosial tilhørighet til studieprogrammene.

På denne bakgrunn ble følgende punkter vedtatt av Fakultetsstyret i Årsplan for 2021, som nå foreslås å ses i direkte sammenheng med fakultetets oppfølging av dette området i Utdanningsmeldingen:

- Videreutvikle og implementere nye pedagogiske virkemidler og studentaktive læringsformer, herunder se nærmere på hvordan vi kan bruke erfaringene fra arbeidet under pandemien i vårt videre arbeid, så som med digitale og hybride undervisningsformer.

6. Utforme en klar strategi for hvordan integrasjon med arbeidslivet bidrar til å styrke utdanningens relevans og studentens læringsutbytte på studieprogramnivå.

Dette tiltaket er i Utdanningsmeldingen knyttet til kvalitetsområdet «Relevanskvalitet». Årets Studiebarometer viser at samlet verdi for spørsmålene rundt tilknytning til arbeidslivet ved fakultetet var på 3,1, sammenlignet med 2,9 ved UiB og 3,0 ved UiO. Disse spørsmålene får dermed lav verdi ved alle studiestedene. Verdiene har gått litt ned for våre studenter fra året før. Tilknytning til arbeidslivet ble i Studiebarometeret undersøkt ved hjelp av følgende fem spørsmål:

Tilknytning til arbeidslivet	UiT		
	2018	2019	2020
Jeg får god informasjon om hvordan kompetansen min kan brukes i arbeidslivet	3,2	3,7	3,5
Jeg får god informasjon om hvilke yrker/bransjer som er relevante for meg	3,3	3,8	3,5
Jeg får innføring i hvordan jeg kan formidle min egen kompetanse til potensielle arbeidsgivere	-	2,7	2,5
Representanter fra arbeidslivet bidrar i undervisningen	-	3,7	3,4
Det er muligheter for å jobbe med prosjekter/oppgaver i samarbeid med arbeidslivet	-	2,5	2,3
Samlet verdi	-	3,5	3,1

Tabell: Tilknytning til arbeidslivet

Integrasjon med arbeidslivet skjer blant annet ved at fakultetets fagmiljøer er i kontinuerlig og utstrakt kontakt med praksis- og avtakerfeltet. Dette bidrar til å sikre at studietilbudene til enhver tid er relevante og oppdaterte, og at studentene får både arbeidsrelevant kunnskap og oppdatert fagkunnskap. Fakultetet har også en bevisst og aktiv bruk av jurister i ulike yrker i undervisningen, noe som styrker utdanningenes relevans og studentens læringsutbytte. Ordningen med obligatorisk utplassering i praksis knytter avtakerfeltet, studieprogrammet og fakultetet tett sammen, og er svært viktig med henblikk på integrasjon med arbeidslivet, faglig relevans og studentenes læringsutbytte. Viktige formål med praksisordningen er nettopp å gi studentene en innføring i praktisk juridisk arbeid samt å fremme forståelsen av hvilke krav ulike yrkesoppgaver stiller til juridisk kompetanse

og yrkesetikk. Fakultetet har den senere tid også hatt fokus på bedre opplæring og større involvering av praksisveiledere.

På dette grunnlag gir studentene våre en kanskje uventet lav score på spørsmål om tilknytning til arbeidslivet, selv tatt i betraktning at det er studenter fra andre- og femte avdeling som omfattes i undersøkelsen. Det ser ut til å være et tydelig forbedringspotensial. Det utpeker seg som særlig viktig å planlegge konkrete tiltak for hvordan studentene kan få innføring i hvordan de kan formidle sin egen kompetanse til potensielle arbeidsgivere, samt muligheter for å jobbe med prosjekter/oppgaver i samarbeid med arbeidslivet. Tiltak for å hjelpe studentene til å formidle sin kompetanse til potensielle arbeidsgivere og andre karriereveiledningsaktiviteter som kan bidra til at overgangen fra studier til arbeidsliv blir god for studentene, bør gis som sentrale tiltak for alle UiTs studenter (for eksempel digitalt), supplert av mer fakultets- og fagspesifikke tiltak. Store deler av studiet og øvingene er rettet mot den kompetanse en ferdigutdannet jurist trenger. Som tidligere omtalt kan det med fordel tydeliggjøres bedre for studentene hvordan bruken og utviklingen av noen av læringsformene bidrar til å fremme arbeidslivsrelevans, og kanskje også styrke fokus på hvordan «karrierelæring» er integrert i undervisningen.

Når det gjelder muligheter til å jobbe med prosjekter/oppgaver i samarbeid med arbeidslivet, er dette noe fakultetet kan videreutvikle eksempelvis ved å konkret be praksisstedene om å foreslå tema for studentenes masteroppgaver, og da gjerne med utgangspunkt i reelle problemstillinger. Praksisoppholdet underveis i utdanningen er for øvrig i seg selv et viktig grep som kan gjøre overgangen fra studier til arbeid lettere. På de lavere avdelingene er det vanskeligere å se hvordan studentene skal kunne samarbeide direkte med juridiske arbeidsoppgaver på arbeidsplasser i avtakerfeltet. Samtidig er det mulig å synliggjøre arbeidslivsrelevansen i all undervisning, for eksempel kan oppmerksomheten om arbeidslivsrelevans styrkes allerede i innføringsforelesningene på avdelingene.

Mye av det som er omtalt ovenfor ble tematisert i Studieutvalgets innledende behandling av Utdanningsmeldingen. I Forskningsutvalgets innledende behandling ble det i diskusjon om arbeidslivsrelevans og karrierelæring blant annet diskutert å drøfte sammen med stipendiatene nytten av de generelle ferdighetene man får som stipendiat i arbeidslivet, og at dette også kan være et eget tema i en eventuell mentorordning, jf. overfor.

Fakultetsstyret har i Årsplan 2021 vedtatt følgende punkt som er relatert til dette området om integrasjon med arbeidslivet og hvordan dette kan bidra til å styrke utdanningens relevans og studentenes læringsutbytte på studieprogramnivå: «Starte arbeidet med å videreutvikle alumnikonferansen og alumninettverket – også i forhold til fakultetets behov for undervisere, veiledere og sensorer, samt kontakt med avtakerfeltet.»

Integrasjon med arbeidslivet er også relevant å se i sammenheng med fakultetets arbeid med utvikling av nye og aktuelle fag som kan benyttes som spesialfag i masterprogrammene, og som emner andre kan ta som videreutdanning - hvor det både er de ansattes kompetanse og samfunnets behov som styrer utviklingen. Videre inngår det i fakultetets plan å kunne etablere og starte opp flere videreutdanningsemner i årene fremover, som svarer til behov i samfunnet og også skal bidra til å realisere UiTs EVU-strategi og arbeid med livslang læring. I oppfølgingen av dette området er det relevant å også vise til det pågående fyrtårnprosjektet ved fakultetet «Læring og kunnskap for fremtidens jurist», og da særlig arbeidspakken «Praksis og avtakerfeltet».

Fakultetene bes i Utdanningsmeldingen om å «utforme en klar strategi» for dette området. Vi foreslår imidlertid at dette ikke gjøres i en separat strategi, men at dette følges opp i fakultetets

arbeid med ny fakultetsstrategi. Det vesentlige er at det legges til rette for at samarbeidet og integrasjonen med arbeidsliv og avtakerfeltet skjer *systematisk* og ved å benytte ulike former for utdanningssamarbeid som bidrar til å styrke utdanningens relevans og studentens læringsutbytte. Det er naturligvis også viktig i slikt arbeid å kritisk vurdere hvem i avtakerfeltet som får spille inn vurderinger om relevans, hvordan dette gjøres, og hva som særlig er universitetets/fakultetets ansvar i spørsmål om hvilken kompetanse og ferdigheter det fremtidige arbeidsmarkedet har behov for. Fakultetets någjeldende strategi «Rettsikkerhet og kompetanse» gjelder ut 2022, og bygger på UiTs overordnede strategi med samme virkeperiode. Arbeidet med ny overordnet strategi for UiT vil igangsettes høsten 2021, og når denne er vedtatt vil fakultetet utforme sin strategi. På denne bakgrunn foreslås følgende tiltak for fakultetets oppfølging av dette området i Utdanningsmeldingen:

- Integrasjon med arbeidslivet skal følges opp i pågående fyrtårnprosjekt og som del av arbeidet med fakultetets Årsplan for 2021 med tanke på videreutvikling av alumnikonferansen og alumninettverket. Arbeidet her skal videre utvikles som del av det systematiske kvalitetsarbeidet, og skal også knyttes til utformingen av fakultetets strategi i neste strategiperiode.

7. Oppfordre til å initiere utviklingsprosjekter for introduksjon og bruk av strukturert karrierelæring i utdanningene, slik at studentene blir bevisste sine fagkunnskaper og generiske ferdigheter, og styrker deres kompetanse i hvordan formidle dette til potensielle arbeidsgivere.

Også dette tiltaket er knyttet til kvalitetsområdet «Relevanskvalitet», og det overlapper med forrige tiltak nr. 6 i Utdanningsmeldingen (jf. overfor).

Som tabellen overfor viser, ønsker våre studenter bedre innføring i hvordan de kan formidle sin egen kompetanse til potensielle arbeidsgivere. Fakultetet støtter de gode tiltakene som i Utdanningsmeldingen foreslås fra nivå 1 på dette området. For den type oppfølging som kan gjøres av fakultetet, viser vi til gjennomgangen over for område nr. 6. For øvrig har vi i masterstudiet i rettsvitenskap langsiktige planer om å få et større fokus på mer generiske ferdigheter, et arbeid som foregår i regi av det pågående fyrtårnprosjektet. I dette fyrtårnprosjektet inngår også en egen arbeidspakke med tittel «Praksis og avtakerfeltkontakt». For øvrig skal muligheten for ha innføre egne kurs for studentene i slutten av studieløp med fokus på å formidle egen kompetanse og særtrekk fra studiet i Tromsø til potensielle arbeidsgivere vurderes.

Følgende tiltak foreslås for fakultetets oppfølging av dette området i Utdanningsmeldingen:

- Oppfølging gjøres gjennom arbeid med tiltakene i fakultetets Årsplan for 2021, samt i arbeidet med pågående fyrtårnprosjekt «Læring og kunnskap for fremtidens jurist». Eget kurs eller undervisningsopplegg vil bli vurdert.

Samlet oversikt over forslagene til fakultetsspesifikke tiltak

På bakgrunn av gjennomgangen i denne sak av fakultetsspesifikke forhold, resultater i Studiebarometeret, pågående arbeid og planer videre, samt innledende behandling i

Forskningsutvalget og Studieutvalget, foreslår følgende fakultetsspesifikke tiltak for oppfølging av de overordnede prioriteringene i UiTs Melding om utdanning 2020:

Tiltak i Melding om utdanning 2020	Fakultetets tiltak for oppfølging (forslag)
1. Utrede årsakene til studentenes opplevde tilfredshet med læringsutbyttet, og da spesielt de utfordrende scorene på yrkes- og fagspesifikke ferdigheter, kunnskap om vitenskapelig arbeidsmetode og forskning samt egen erfaring med forsknings- og utviklingsarbeid og iverksette passende korrigerende tiltak.	<ul style="list-style-type: none"> • Tydeliggjøre overfor studentene hvordan «yrkes- og fagspesifikke ferdigheter», «kunnskap om vitenskapelig arbeidsmetode og forskning» samt «egen erfaring med forsknings- og utviklingsarbeid» inngår i læringsutbyttebeskrivelsene, undervisning og prøving.
2. Utrede årsakene til studentenes opplevde middels nivå av tilfredshet med tilbakemeldinger og veiledning fra faglig ansatte samt tilfredshet med miljøet mellom studentene og de faglig ansatte på studieprogrammet og iverksette passende korrigerende tiltak.	<p>Oppfølgingen knyttes til følgende punkter vedtatt i fakultetets Årsplan for 2021:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Fordi pandemien også vil prege store deler av 2021, arbeide særskilt med å legge til rette for god oppfølging av studenter, samt god undervisnings- og eksamensgjennomføring. • Arbeide for at studentene på tross av pandemien fortsetter på studiet, og for at studiemiljøet og det psykososiale miljøet skal være godt. • Videreutvikle og implementere nye pedagogiske virkemidler og studentaktive læringsformer, herunder se nærmere på hvordan vi kan bruke erfaringene fra arbeidet under pandemien i vårt videre arbeid, så som med digitale og hybride undervisningsformer. • Forlenge fyrtårnprosjektet <i>Læring og kunnskap for fremtidens jurist</i> ut 2021.
3. Sikre at mentorordningene også involverer de faglige ansatte i arbeidet med studenters tilhørighet og inkludering på studieprogrammet. 4. Sørge for at alle studenter, også nye studenter på master- og ph.d-programmer, inngår i en mentorordning.	<ul style="list-style-type: none"> • Eksisterende mentorordning for masterprogrammet i rettsvitenskap gjennom Begynnerkollokvieordningen videreføres og videreutvikles. Gjeldende ordninger for å sikre studentenes tilhørighet og inkludering i masterprogrammene <i>Master of Laws in Law of the Sea</i> og <i>Nordic Master's Degree Programme in Environmental Law</i> (NOMPEL) skal vurderes, herunder om det også bør etableres egne mentorordninger. • Etablere mentorordning for nye ph.d.-studenter.
5. Videreutvikle og implementere nye pedagogiske virkemidler og studentaktive læringsformer, inkludert videreføring av en hybrid undervisningsform som følge av Covid-19.	<p>Oppfølgingen knyttes til følgende punkter vedtatt i fakultetets Årsplan for 2021:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Videreutvikle og implementere nye pedagogiske virkemidler og studentaktive læringsformer,

	herunder se nærmere på hvordan vi kan bruke erfaringene fra arbeidet under pandemien i vårt videre arbeid, så som med digitale og hybride undervisningsformer.
6. Utforme en klar strategi for hvordan integrasjon med arbeidslivet bidrar til å styrke utdanningens relevans og studentens læringsutbytte på studieprogramnivå.	<ul style="list-style-type: none"> Integrasjon med arbeidslivet skal følges opp i pågående fyrtårnprosjekt og som del av arbeidet med fakultetets Årsplan for 2021 med tanke på videreutvikling av alumnikonferansen og alumninettverket. Arbeidet her skal videre utvikles som del av det systematiske kvalitetsarbeidet, og skal også knyttes til utformingen av fakultetets strategi i neste strategiperiode.
7. Oppfordre til å initiere utviklingsprosjekter for introduksjon og bruk av strukturert karrierelæring i utdanningene, slik at studentene blir bevisste sine fagkunnskaper og generiske ferdigheter, og styrker deres kompetanse i hvordan formidle dette til potensielle arbeidsgivere.	<ul style="list-style-type: none"> Oppfølging gjøres gjennom arbeid med tiltakene i fakultetets Årsplan for 2021, samt i arbeidet med pågående fyrtårnprosjekt «Læring og kunnskap for fremtidens jurist». Eget kurs eller undervisningsopplegg vil bli vurdert.

Hege Skarsfjord
seksjonsleder

Þorbjörg Hróarsdóttir
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent og krever ikke signatur

Vedlegg:

1. Melding om utdanning UiT 2020
2. Sak fra innledende behandling i Forskningsutvalget